

آثار اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ در پالایشگاه‌ها و نیروگاه‌های ایران (اهداف، محدودیت‌ها و پیامدها)

کیومرث سهیلی

استادیار گروه اقتصاد دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه رازی کرمانشاه

E-mail: Ksohaili@razi.ac.ir qsoheily@yahoo.com

واژه‌های کلیدی: اصل چهل و چهار - قانون اساسی - خصوصی سازی - تجدید ساختار - بهبود کارایی - بخش انرژی - پالایشگاه‌ها - نیروگاه‌ها

چکیده

فرآیند خصوصی سازی در بخش انرژی با چالش‌های متعددی روبرو است. محدودیت‌های قانونی، یکی از عمده ترین محدودیت‌های فراروی خصوصی سازی در بخش انرژی است. طبق اصل چهل و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران اغلب فعالیت‌های بالاسری در بخش انرژی دولتی هستند و واگذاری آنها به بخش خصوصی مجاز نیست. بنابراین اکثر صنایع مادر در بخش انرژی از جمله نیروگاه‌ها، خطوط انتقال، فوق توزیع و توزیع و پالایشگاه‌های نفت و گاز بایستی در مالکیت دولت باشند. اخیراً در الحاقیه اصل ۴۴ قانون اساسی به میزان قابل توجهی محدودیت‌های قانونی موجود در مسیر خصوصی سازی در اقتصاد مرتفع شده است و بستر مناسبی برای خصوصی سازی در اقتصاد و از جمله بخش انرژی فراهم آمده است. در این مقاله پس از معرفی کلی اهداف و تحلیل آثار خصوصی سازی در بخش انرژی بر روی اقتصاد ملی، چالش‌ها و تنگناهای موجود در مسیر خصوصی سازی بررسی می‌شود و همچنین راهکارهای

خصوصی سازی در بخش انرژی و تأثیر رفع تنگناهای قانونی موجود بر مسیر خصوصی سازی در تسریع فرآیند خصوصی بخش انرژی مورد مطالعه قرار می‌گیرد. در نهایت نیز پتانسیل‌های ایجاد شده در نتیجه اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ جهت خصوصی سازی در پالایشگاه‌های نفت و نیروگاه‌های برق تا سال ۱۴۰۶ پیش‌بینی می‌گردد. نتایج بحث‌های آن است که با اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در مورد پالایشگاه‌های نفت و نیروگاه‌های برق، انتظار می‌رود در افق زمانی منتهی به سال ۱۴۰۶ هجری شمسی، پالایشگاه‌هایی با ظرفیت پالایش روزانه ۱۰۴۹۱۰۰۰ بشکه نفت خام و نیروگاه‌هایی با ظرفیت اسمی ۱۱۱۸۱۰ مگاوات توسط بخش خصوصی احداث و یا به بخش خصوصی واگذار گردند.

۱- مقدمه